

2. Литвинчук Л. Музичний ритм як основа природного фундаменту біоритму людського організму. *Збірник наукових праць «Проблеми сучасної психології»*, 2019 . Вип. 14. // URL: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2011-14.%p>

Несєврова Ілона,

викладачка дитячої музичної школи № 2
ім. В. П. Шаповаленка,

Черняхівська Руслана,

викладачка дитячої музичної школи № 2
ім. В. П. Шаповаленка (м. Полтава)

ЗАЛУЧЕННЯ УЧНІВ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ ДО МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ НА УРОКАХ ФОРТЕПІАНО

***Анотація.** У статті висвітлюється значення музичного фольклору у навчанні гри на фортепіано учнів початкової школи мистецького закладу. Наводяться приклади музичних творів, які можна використати на заняттях фортепіано. Пропонуються творчі завдання для учнів при опануванні музичного фольклору.*

***Ключові слова:** музичний фольклор, фортепіано, творчі завдання, музичний репертуар.*

Фольклор як безпосередній спадкоємець найдавніших форм людської культури доніс до наших днів естетичні уявлення минулих поколінь, вивірений століттями художній досвід. Виражаючи рівень свідомості й світовідчуття народу, фольклор зберігає в кожную історичну епоху значення первинної художньої переробки сукупного чуттєво-практичного досвіду і є складним естетичним, художнім і соціальним явищем.

Нині, коли йдеться про збереження національних традицій, відродження духовності й національної самосвідомості, особливої ваги набуває вивчення традиційних і сучасних форм народної творчості та їх безпосередній вплив на формування духовної спадщини народу. За останні

роки вийшло чимало праць, у яких дається ґрунтовний аналіз як словесно-музичних, хореографічних, так і класичних видів і жанрів традиційного фольклору.

Фольклор – це первинна художня переробка сукупного чуттєво-практичного суспільного досвіду. Тому в сучасній літературі фольклор розглядається не як раз і назавжди дане явище з незмінними ознаками, які придатні для своїх історичних епох, а з урахуванням реального змісту людської діяльності, ролі соціального суб'єкта, форм побутування та функцій народної художньої творчості.

Використання сузичного фольклору на заняттях фортепіано є важливим аспектом формування особистості і водночас є фактором ознайомлення сучасного учня з музичним фольклором, який показує тяглість поколінь.

На початкових етапах навчання у класі фортепіано доречним буде ознайомлення учнів з календарно-обрядовими піснями (в інструментальному виконанні), зокрема колядками і щедрівками «Нова радість стала», «Добрий вечір тобі, пане господарю!», «По всьому світу стала новина», «Во Вифлеємі», «Ой сивая та і зозуленька», «Щедрик» (в обр. М. Леонтовича) тощо, які здатні не лише забезпечити реалізацію принципу етнізації виховання, що передбачає виховання дітей як типових носіїв національної культури, відтворення в дітях менталітету свого народу, виховання національної свідомості та гідності, а й сприятиме естетичному вихованню дітей, формуванню в них потреби у прекрасному не лише в процесі художньо-творчої діяльності, а й у реалізації щоденних буденних проблем. Викладач може запропонувати: виконання цих пісень у спрощеному варіанті (гра тільки мелодії правою рукою), добір учнем басової функціональної основи-супроводу у вигляді тоніки, субдомінанти, домінанти; добір власного акомпанементу з варіантами розбивки акорду на різні фігури тощо.

Окрім добре всім відомих з дитинства веснянок («Подояночка», «А вже весна, а вже красна», «Благослови мати») можемо додати музичні твори осіннього та літнього пір року.

Слід також виокремити танки (інакше – хороводи, карагоди) – це, в основному, дівочі рухливі ігри, що складаються з різного роду фігур та перестроювань у нешвидкому темпі, але вчителів бажано залучати і хлопців. Супроводжуються співом і мають здебільшого обрядове призначення, виконуються навесні (веснянки, гаївка, постові) та влітку (на Трійцю, Купала, у жнива). Також можливість їх виконання на занятті з фортепіано уможливорює розкриття творчого потенціалу учня, бо дає можливість педагогу застосувати творчі завдання, які сприяють імпровізації, створенню акомпанементу різної складності, поєднання гри на фортепіано і співу, що є інтегративним підходом у навчанні.

Отже, фольклор складає морально-етичні засади суспільства, без фольклору ми б позбулися своїх витоків, свого коріння, своєї історії, історичної пам'яті. Фольклор відіграє важливу роль у процесі консолідації народу, утвердженні громадянського суспільства з високими гуманістичними цінностями, національною самосвідомістю та патріотизмом що вчитель повинен взяти за основу музичний фольклор, який є основним засобом художньо-естетичного впливу на духовний світ сільських школярів, на сферу їх емоцій і почуттів, на їх морально-естетичне виховання. Музичний фольклор визначає зміст музично-естетичного розвитку молодших школярів, стає основою знань, умінь і навичок, оволодіння якими необхідне для гри на музичному інструменті (фортепіано), створює можливості творчого музичного розвитку учня. У цьому аспекті важливим є добір репертуару, який базується на музичному фольклорі.

Список використаних джерел

1. Іваницький А. І. Аналіз фольклорного твору. Музична стилістика // *Українська музична фольклористика (методологія і методика) : навчальний посібник*. К., 1997. С. 191–193.

2. Мишанич С. Система жанрів українського фольклору. *Українознавство* : Посібник. К., 1994
3. Садовенко С. Розвиток музичних здібностей засобами українського фольклору: *Навчально-методичний посібник*. К., 2008. 128 с.

Несміян Ольга,

викладач по класу баяна, акордеона
Оржицької дитячої мистецької школи
імені Діани Петриненко (сmt. Оржиця)

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЗАНЯТТЯМИ МУЗИКОЮ: ШЛЯХИ, МЕТОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

***Анотація.** У доповіді представлено основний напрям авторської методики, яка пропонує комплексний підхід до заохочення підлітків до продовження музичних занять у мистецькій школі.*

***Ключові слова:** підлітки, музика, мотивація, заохочення, навчання, творчість, підтримка, розвиток, успіх.*

***Постановка проблеми.** Відомо, що всі батьки бажають своїй дитині всього лишенайкращого. І тому, коли піднімається питання «Чим би моя дитина могла займатися?», одним із перших місць займає музика. На нашу думку, це пов'язано з тим, що заняття музикою розвивають пам'ять і творче мислення, вони безпечні та сприяють всебічному розвитку дитини, викликають позитивні емоції. І от вже визначились з інструментом, і за тісною підтримкою батьків за плечима кілька років навчання. Але саме в той час, коли дитина начебто рівномірно і впевнено крокує музичними сходами школи, як раптом у неї зникає потяг до навчання. Цю проблему необхідно вирішити, щоб гідно, з користю завершити навчання.*

***Виклад основного матеріалу.** Дана криза в навчанні найчастіше припадає на дітей саме підліткового віку. Підлітковий вік – це складний період, коли молоді люди шукають себе та своє місце у світі. Музика може*